

UNIwersytet
Warszawski

WYDZIAŁ
ARCHEOLOGII
Uniwersytet
Warszawski

Sylabus

cele i metody przygotowania

Elżbieta Jaskulska
Wydział Archeologii UW

Spis treści

- Obowiązki nauczyciela akademickiego według Regulaminu Pracy na UW
- Wymagania Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim
- Program studiów na Uniwersytecie Warszawskim
- Sylabus jako element programu
- Elementy składowe sylabusa
- Efekty uczenia się – Polskie Ramy Kwalifikacji
- Efekty uczenia się – programy studiów
- Efekty uczenia się – metody weryfikacji osiągniętych kwalifikacji

Obowiązki nauczyciela akademickiego według Regulaminu Pracy na UW

- Regulamin pracy na UW (załącznik do zarządzenia nr 143 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 1 października 2019 r. w sprawie Regulaminu Pracy na Uniwersytecie Warszawskim, Monitor UW z 2019 r., poz. 319) stwierdza:

§ 4

Zakres obowiązków nauczyciela akademickiego

(...)

2. Do obowiązków nauczyciela akademickiego należą w szczególności: (...)

b) realizacja zadań związanych z dydaktyką, do których w szczególności zalicza się: przeprowadzanie egzaminów, kolokwii, sprawdzianów i testów, kierowanie przygotowaniem prac dyplomowych (w tym pełnienie funkcji kierującego lub współkierującego pracą dyplomową i recenzowanie prac dyplomowych), nadzorowanie prac zaliczeniowych i semestralnych, **opracowywanie programów (sylabusów)**, przygotowywanie materiałów do zajęć ze studentami i doktorantami, konsultacje, dyżury dydaktyczne, hospitacje;

Wymagania Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim

- Regulamin Studiów na UW (załącznik do uchwały nr 441 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, Monitor UW z 2019 r., poz. 189) stwierdza:

§ 22

(...)

5. KJD co najmniej na cztery miesiące przed rozpoczęciem semestru ogłasza rozkład i obsadę zajęć oraz **sylabusy przedmiotów** oferowanych przez jednostkę dydaktyczną w tym semestrze.(..)

§ 32

(...)

2. Student ma prawo zrezygnować z przedmiotu, jeśli zostały zmienione terminy prowadzenia zajęć, osoba prowadzącego lub **zasady zaliczania** – w terminie 14 dni od tej zmiany. W tym samym terminie student o swojej rezygnacji informuje KJD.

Wymagania Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim

§ 33

Student ma obowiązek niezwłocznego usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach objętych planem studiów **na zasadach określonych w sylabusie przedmiotu**. Prośbę o usprawiedliwienie nieobecności student kieruje bez zbędnej zwłoki do prowadzącego zajęcia, rzetelnie i wiarygodnie uprawdopodobniając przyczyny nieobecności.

§ 34

1. Wszystkie przedmioty, do których zaliczenia student przystąpił, z wyjątkiem wychowania fizycznego, seminarium dyplomowego oraz wymienionych w zarządzeniu Rektora przedmiotów przygotowujących do podjęcia studiowania, wspólnych dla wszystkich kierunków studiów, **kończą się oceną, która jest ustalana zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie przedmiotu.**(...)

§ 35

(...)

5. Warunkiem dopuszczającym do egzaminu z danego przedmiotu może być uzyskanie zaliczeń zajęć składających się na ten przedmiot lub spełnienie innych warunków **opisanych w sylabusie przedmiotu**.

Wymagania Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim

§ 41

(...)

3. Brak udziału w zajęciach obowiązkowych, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 [uprawniający do skreślenia studenta z listy studentów] KJD stwierdza, jeżeli liczba nieobecności studenta uniemożliwia realizację obowiązków przewidzianych dla danego cyklu dydaktycznego. Okoliczność tę ustala się, **uwzględniając sylabusy przedmiotów**, na podstawie oświadczeń co najmniej trzech nauczycieli akademickich, z których każdy prowadzi inny przedmiot objęty planem studiów danego etapu. Decyzję o skreśleniu z listy studentów KJD podejmuje po upływie co najmniej sześciu tygodni od rozpoczęcia danego cyklu dydaktycznego, jednak nie wcześniej niż po 14 dniach od skierowania do studenta informacji o zamiarze skreślenia go z powodu braku udziału w zajęciach obowiązkowych. (...)

§ 42

1. Ocena końcowa z przedmiotu ustalana jest **zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie przedmiotu**.

Konsekwencje zapisów RS

- Należy więc przyjąć, że brak odpowiednich zapisów lub całkowity brak sylabusu zgodnie z zapisami Regulaminu Studiów na UW może prowadzić do konieczności uznania żądań studentów dotyczących:
 1. rezygnacji z zajęć ze względu na zmianę zasad zaliczania – brak wskazanych zasad zaliczania
 2. usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach, a co za tym idzie również nieprzestrzegania wymogu uczestniczenia w zajęciach
 3. podważenia wystawionej oceny w przypadku zajęć kończących się zarówno zaliczeniem, jak i egzaminem
 4. wprowadzenia wymagań, które muszą być spełnione, aby student był dopuszczony do zaliczenia zajęć (np. wcześniejsze zaliczenie innego przedmiotu, określona frekwencja na zajęciach)
- Wprowadzenie odpowiednich zapisów do sylabusu stanowi więc podstawowe narzędzie wykładowcy służące organizacji zajęć. Nawet w przypadku, gdy studenci nie zapoznają się z sylabusem, zapisanie na zajęcia jest deklaracją przestrzegania zasad wskazanych w sylabusie.

Program studiów na UW

- Programy studiów na Uniwersytecie Warszawskim są uchwalane zgodnie z Zarządzeniem nr 71 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia trybu postępowania w sprawach utworzenia kierunku studiów oraz zmian w programie studiów (Monitor UW z 2020 r., poz. 156).
- Zgodnie z zarządzeniem zarówno nowe programy studiów w przypadku powoływania nowego kierunku, jak i wszelkie zmiany programów przechodzą określoną ścieżkę legislacyjną, której zakończeniem jest uchwała Senatu UW.

Program studiów na UW

- Obecne programy kierunków prowadzonych przez Wydział Archeologii UW funkcjonują na podstawie następujących uchwał senatu:
 - archeologia – studia licencjackie polskojęzyczne od roku 2021/2022: [Załącznik nr 2 do uchwały nr 29 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#)
 - archeologia – studia magisterskie polskojęzyczne dzienne od roku 2021/2022: [Załącznik nr 22 do uchwały nr 29 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#)
 - archeologia – studia magisterskie polskojęzyczne dzienne od roku 2022/2023: [Załącznik nr 42 do uchwały nr 126 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#)
 - Archaeology (Studies in English) – studia licencjackie anglojęzyczne od roku 2019/2020: [Załącznik nr 3 do uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#)
 - Archaeology (Studies in English) – studia magisterskie anglojęzyczne od roku 2022/2023: [Załącznik nr 43 do uchwały nr 126 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#)

Program studiów na UW

- Faktycznie prowadzone zajęcia muszą być zgodne z programem uchwalonym przez Senat UW, w przeciwnym razie mogą powstać konsekwencje prawne
- Program studiów składa się z kilku elementów poza samym spisem zajęć.

PROGRAM STUDIÓW

archeologia

nazwa kierunku studiów	archeologia
nazwa kierunku studiów w języku angielskim / w języku wykładowym	Archaeology
język wykładowy	polski
poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
poziom PRK	6 poziom
profil studiów	ogólnoakademicki
liczba semestrów	6
liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	180 ECTS
forma studiów	studia stacjonarne
tytuł zawodowy nadawany absolwentom (nazwa kwalifikacji w oryginalnym brzmieniu, poziom PRK)	licencjat
liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	125 ECTS
liczba punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk hu- manistycznych lub nauk społecznych (nie mniej niż 5 ECTS)	5 ECTS

Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, w których prowadzony jest kierunek studiów

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dys- cyplin	Dyscyplina wiodąca (ponad połowa efektów uczenia się)
Dziedzina Nauk Humani- stycznych	archeologia	100%	archeologia
Razem:	-	100%	-

Efekty uczenia się

Efekty uczenia się zdefiniowane dla programu studiów odniesione do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji na poziomach 6-7 uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk, społeczno-kulturowej przeszłości człowieka oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	P6S_WG
K_W02	zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii	P6S_WG
K_W03	ma podstawową wiedzę w zakresie opisu, analizy i interpretacji źródeł archeologicznych	P6S_WG

W obecnych programach mamy przesyt efektów uczenia się, lista zawiera odpowiednio 62 lub 58 efektów uczenia się!

Program studiów

Zajęcia lub grupy zajęć przypisane do danego etapu studiów

Rok studiów: pierwszy

Semestr: pierwszy (zimowy)

[illegible]

Program studiów

- Opis zajęć, który znajduje się w programie jest, a nawet powinien być stosunkowo ogólny jeśli chodzi o przekazanie treści merytorycznych zajęć, ale zawiera informacje dotyczące liczby godzin, typu zajęć, liczby ECTS, osiągniętych efektów uczenia się, przyporządkowania do dyscypliny naukowej oraz sposoby weryfikacji efektów uczenia się.

Dokumentacja rysunkowa				30					30	2,0	K_W03; K_W10; K_W12; K_W15 K_U03; K_U10; K_U12; K_U14; K_U19 K_K03; K_K07; K_K14	archeologia
Treści programowe	Omówienie podstawowych zasad i technik wykonywania dokumentacji rysunkowej zabytków (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Na zajęciach praktycznych studenci zapoznają się z wykonaniem dokumentacji rysunkowej zabytków w ołówku, metodami obróbki komputerowej rysunków oraz z poprawną kompozycją rysunku do publikacji. Treści: Zagadnienia wstępne. Podstawowych zasad i technik wykonywania dokumentacji rysunkowej zabytków (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Znaczenie dokumentacji rysunkowej w archeologii; Rysunek dokumentacyjny zabytków archeologicznych (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Wymogi dokumentacyjne, wymogi konserwatorskie, rysunek w skali; Metody obróbki komputerowej rysunków zabytków; Poprawna kompozycja rysunku do publikacji. Wymogi publikacyjne i wydawnicze. Zajęcia w całości oparte są na metodzie praktycznej, poprzez rozwijanie umiejętności dokumentacji rysunkowej.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę na podstawie przygotowanej dokumentacji rysunkowej)											

Sylabus jako element programu

- Uszczegółowieniem ogólnych treści zawartych w programie są więc opracowane sylabusy poszczególnych przedmiotów, zwane w terminologii PKA kartami zajęć.
- W systemie USOS sylabusy posiadają dwie części:
 1. treści ogólne, niezmiennie w poszczególnych cyklach kształcenia
 2. treści specyficzne dla określonego cyklu kształcenia
- Ponieważ treści specyficzne dla określonego cyklu kształcenia są opcjonalne, skupię się na omówieniu treści ogólnych.

Sylabus przedmiotu

Ochrona własności intelektualnej

 Drukuj sylabus →

Informacje ogólne	
Kod przedmiotu:	2800-ZOWI
Kod Erasmus / ISCED:	08.4 ⓘ / (0222) Historia i archeologia ⓘ
Nazwa przedmiotu:	Ochrona własności intelektualnej
Jednostka:	Wydział Archeologii
Grupy:	Przedmioty obowiązkowe dla I roku studiów zaocznych
Punkty ECTS i inne:	0.00 ⓘ zobacz reguły punktacji →
Język prowadzenia:	polski
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowe
Skrócony opis:	Ochrona własności intelektualnej jest bardzo ważna, gdyż sprzyja wykorzystaniu i kreowaniu nowych projektów na polu kultury, nauki i gospodarki. Poznanie praw własności intelektualnej wzmacnia świadomość oraz wartość rezultatów pracy twórczej, w tym np. prac dyplomowych.
	Prawa własności intelektualnej chronią twórczą działalność człowieka. Na zajęciach zostaną omówione prawa autorskie, prawa własności przemysłowej, tajemnica przedsiębiorstwa, bazy danych. Podstawowa znajomość praw własności intelektualnej pozwoli uniknąć ryzyka popełnienia np. plagiatu, zadbać o swoje prawa, a także egzekwowanie ich w przypadku naruszenia. Ochrona własności intelektualnej jest kluczowym elementem pozwalającym na komercjalizację wyników badań, w tym prac dyplomowych o potencjale aplikacyjnym.
	Na zajęciach omówione zostaną następujące zagadnienia:

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: Ochrona własności intelektualnej (2800-ZOWI)

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim: Intellectual Property Protection

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Archeologii

Przedmiot dla jednostki: Wydział Archeologii

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie

Język wykładowy:

polski

Strona WWW:

brak strony WWW przedmiotu

Skrócony opis:

Ochrona własności intelektualnej jest bardzo ważna, gdyż sprzyja wykorzystaniu i kreowaniu nowych projektów na polu kultury, nauki i gospodarki. Poznanie praw własności intelektualnej wzmacnia świadomość oraz wartość rezultatów pracy twórczej, w tym np. prac dyplomowych.

Opis:

Prawa własności intelektualnej chronią twórczą działalność człowieka. Na zajęciach zostaną omówione prawa autorskie, prawa własności przemysłowej, tajemnica przedsiębiorstwa, bazy danych. Podstawowa znajomość praw własności intelektualnej pozwoli uniknąć ryzyka popełnienia np. plagiatu, zadbać o swoje prawa, a także egzekwowanie ich w przypadku naruszenia. Ochrona własności intelektualnej jest kluczowym elementem pozwalającym na komercjalizację wyników badań, w tym prac dyplomowych o potencjale aplikacyjnym.

Na zajęciach omówione zostaną następujące zagadnienia:

1. Prawo własności intelektualnej – wstęp
2. Prawo autorskie i prawa pokrewne
 - a) przedmiot ochrony – utwór
 - b) przedmiot uprawniony – twórca
 - c) autorskie prawa osobiste i majątkowe
 - d) utwór zależny, plagiat oraz cytaty
3. Know – how, tajemnica przedsiębiorstwa
5. Baza danych
6. Własność przemysłowa
 - a) wynalazki
 - b) wzór użytkowy
 - c) znak towarowy
 - d) znak przemysłowy
7. Regulamin zarządzania własnością intelektualną na UW
8. Komercjalizacja wyników badań
 - a) bezpośrednia
 - b) pośrednia

Literatura:

1. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej;
2. Ustawa z dn. 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
3. Barta J., Markiewicz R., Prawa autorskie i prawa pokrewne, Kraków 2004;
4. Łazewski M., Gołębiowski M., Własność intelektualna, Warszawa 2006.
5. Red. nauk. Seweryn Rudnicki, Nauki społeczne a komercjalizacja wiedzy. Jak humaniści tworzą innowacje dla gospodarki i społeczeństwa, Kraków 2013

Efekty uczenia się:

Studenci poznają: podstawowe terminy z zakresu prawa własności intelektualnej i komercjalizacji wyników badań, prawa i obowiązki wynikające z przepisów prawa, podstawy zarządzania własnością intelektualną i komercjalizacją.

Metody i kryteria oceniania:

Wykład kończy się zaliczeniem bez oceny (na podstawie testu).

Praktyki zawodowe:

brak praktyk zawodowych

Rodzaj przedmiotu

obowiązkowe

Sylabus przedmiotu

- Kod przedmiotu

Nadawany przez dziekanat. Poza wskazanymi zajęciami, które mogą być zaliczane wielokrotnie (np. seminarium magisterskie, obecnie również ćwiczenia wykopaliskowe), zasadniczo system nie uznaje ocen i punktów ECTS jeżeli student zapisał się wielokrotnie na zajęcia o tym samym kodzie. Z drugiej strony, jedynie w przypadku utrzymania tego samego kodu możliwe jest automatyczne skopiowanie uprzednio wprowadzonego sylabusu

- Kod Erasmus / ISCED

Nadawany przez dziekanat. Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji (ISCED) to system służący do gromadzenia, zestawiania i analizowania statystyk dotyczących edukacji, porównywalnych na szczeblu międzynarodowym. W przypadku zajęć prowadzonych przez Wydział Archeologii kod to o8.4 / (0222) Historia i archeologia

Sylabus przedmiotu

- Nazwa przedmiotu / Nazwa w języku polskim / Nazwa w jęz. angielskim

Tytuł zajęć. W przypadku zajęć wskazanych bezpośrednio w programie tytuł powinien zgadzać się z wpisanym do programu studiów, np. poprawnie powinno być „Język starożytny (łacina)” a nie obecnie stosowany tytuł „Łacina - pierwszy rok nauki”. Nazwa przedmiotu powinna być w miarę krótka i pozwalająca na szybką identyfikację przedmiotu. Należy również unikać zbyt długich tytułów, które powodują problemy komunikacyjne. Wszystkie przedmioty prowadzone na studiach polskojęzycznych wymagają wpisania tytułu w języku angielskim. Jest to niezbędne przy wystawianiu suplementu w języku angielskim.

- Jednostka oferująca przedmiot / Przedmiot dla jednostki

Ważne w przypadku zajęć zamawianych/oferowanych i OGUN

- Grupy (przedmiotów)

W programie pojawiają się również grupy przedmiotów, np. seminaria dyplomowe. Przedmiot zostaje przyporządkowany do grupy na podstawie zgłoszenia oferty przedmiotu.

Sylabus przedmiotu

- Punkty ECTS i inne

Liczba punktów ECTS przypisana wg programu dla danego przedmiotu/grupy przedmiotów. Co do zasady 1 punkt ECTS (European Credit Transfer System) odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Z czego należy wnioskować, że sama obecność na 30-godzinnych zajęciach powinna spowodować przyznanie co najmniej 1 ECTS

- Język prowadzenia

Wskazuje język w jakim odbywają się zajęcia. Proszę pamiętać, że właściwie opisy zajęć polskojęzycznych powinny być dostępne również w języku angielskim, wtedy ta rubryka informuje w jakim języku odbywają się zajęcia

- Rodzaj przedmiotu

Możliwe dwie opcje: obowiązkowe i fakultatywne.

- Tryb prowadzenia

Możliwe trzy opcje: w sali, zdalnie i obie powyższe. Proszę pamiętać, że w przypadku studiów stacjonarnych istnieją ustawowe ograniczenia dotyczące prowadzenia zajęć w formie zdalnej

Sylabus przedmiotu

- Typ zajęć

W tym polu należy podać informację, w jakiej formie dydaktycznej przedmiot jest realizowany (np. wykład, ćwiczenia, seminarium, konwersatorium, laboratorium, zajęcia terenowe, itp.)

- Skrócony opis

Maksymalnie 1000 znaków. Krótki opis zajęć. Proszę wziąć pod uwagę, że studenci podczas rejestracji mogą zaznaczyć opcję, dzięki której pod nazwą przedmiotu pojawi się skrócony opis, bez konieczności wchodzenia w pełen sylabus.

- Pełny opis

Pełny opis rozszerzający informacje podane w skróconym opisie zajęć. Według zaleceń BID należy unikać, w miarę możliwości, umieszczania w tym polu informacji o zakresie tematów (lub spisu kolejnych tematów zajęć). Informacje te powinny znaleźć się w części formularza dotyczącej aktualnego cyklu.

Korzystne byłoby umieszczenie informacji o przybliżonej, szacowanej całkowitej liczbie godzin, którą student, zdaniem prowadzących przedmiot, musi przeznaczyć na osiągnięcie zdefiniowanych dla przedmiotu efektów uczenia się. Dokonując szacunku całkowitej liczby godzin pracy studenta, trzeba wziąć pod uwagę liczbę godzin zorganizowanych, sposób zaliczenia przedmiotu i pracę samodzielną studenta oraz punkty ECTS przypisane do przedmiotu.

Sylabus przedmiotu

- Literatura

Maksymalnie 65000 znaków. W tym polu należy podać literaturę wymaganą lub zalecaną do ostatecznego zaliczenia przedmiotu.

- Wymagania formalne / Założenia wstępne

Jako wymagania formalne należy podać nazwy przedmiotów, których wcześniejsze formalne zaliczenie jest niezbędne do realizacji opisywanego przedmiotu. Np. zajęcia z profilu specjalizacyjnego realizowanego na II roku studiów I stopnia mogą wymagać zaliczenia odpowiedniego konwersatorium specjalizacyjnego na I roku studiów.

Założenia wstępne określają natomiast zakres wiedzy, umiejętności i innych kompetencji, jakie powinien posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu.

- Efekty uczenia się

Efekty uczenia się powinny być tak sformułowane, by umożliwiać studentowi dowiedzenie się jaką wiedzę, umiejętności i kompetencje nabędzie poprzez uczestnictwo w przedmiocie (czyli co student powinien wiedzieć i rozumieć, co będzie potrafił i do czego będzie gotów po zaliczeniu danego przedmiotu). Efekty uczenia się szczegółowe, zdefiniowane dla danego przedmiotu powinny prowadzić pośrednio do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów.

Efekty uczenia się – Polska Rama Kwalifikacji

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 18 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218)

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 28 listopada 2018 r.

Poz. 2218

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 14 listopada 2018 r.

w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się
dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, stanowiące załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²⁾

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego: wz. *P. Miller*

Efekty uczenia się – Polska Rama Kwalifikacji

- Polska Rama Kwalifikacji (PRK) to układ odniesienia dla kwalifikacji nadawanych w Polsce. W PRK jest 8 poziomów. Każdy jest opisywany za pomocą ogólnych charakterystyk zakresu i stopnia skomplikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wymaganych od osób posiadających kwalifikacje danego poziomu. W PRK uwzględniono charakterystyki typowe dla kwalifikacji nadawanych w kształceniu ogólnym, zawodowym oraz w szkolnictwie wyższym.
- Polska Rama Kwalifikacji pozwala na odniesienie polskich kwalifikacji do poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji (ERK) i poprzez ERK do poziomów kwalifikacji w poszczególnych państwach UE.

KSA – taksonomia celów kształcenia

- Benjamin Samuel Bloom, amerykański psycholog i pedagog jest autorem klasyfikacji celów kształcenia, zwanej taksonomią Blooma (Taksonomia celów kształcenia, klasyfikacja celów edukacji (I wyd. 1956)).
- Bazując na trzech obszarach działań edukacyjnych: kognitywnym (umiejętności umysłowe; tzw. wiedza), afektywnym (rozwój uczuć lub obszarów emocjonalnych; tzw. postawa) i psychomotorycznym (umiejętności manualne lub fizyczne; tzw. umiejętności) wprowadził podział celów kształcenia na:

wiedzę

umiejętności

kompetencje społeczne

Charakterystyki II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziomy 6–8

Zapisy – wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne – należy odnosić do uczenia się w określonym zakresie wyższego wykształcenia

	Kategorie opisowe	Aspekty o podstawowym znaczeniu	POZIOM 6		POZIOM 7		POZIOM 8	
			ZNA I ROZUMIE:		ZNA I ROZUMIE:		ZNA I ROZUMIE:	
WIEDZA (W)	Głębina i zakres	Kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	P8S_WG	w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla dyscypliny naukowej lub artystycznej
	Kontekst	Uwarunkowania, skutki	P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P8S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności naukowej podstawowe zasady transferu wiedzy do sfery gospodarczej i społecznej oraz komercjalizacji wyników działalności naukowej i know-how związanego z tymi wynikami
UMIEJĘTNOŚCI (U)	Wyczerpanie wiedzy	Rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: • właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny krytycznej analizy i syntezy tych informacji • dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: • właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji • dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych • przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	P8S_UW	wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki lub dziedziny sztuki do twórczego identyfikowania, formułowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów lub wykonywania zadań o charakterze badawczym, a w szczególności: • definiować cel i przedmiot badań naukowych, formułować hipotezę badawczą • rozwijać metody, techniki i narzędzia badawcze oraz twórczo je stosować • wnioskować na podstawie wyników badań naukowych
			P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym	P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym	P8S_UW	do konywać krytycznej analizy i oceny wyników badań naukowych, działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym oraz ich wkładu w rozwój wiedzy
	Komunikowanie się	Odbieranie i tworzenie wypowiedzi	P6S_UK	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P8S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne w stopniu umożliwiającym aktywne uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym
		Upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym	P6S_UK	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	P7S_UK	przewodzić debatę	P8S_UK	upowszechniać wyniki działalności naukowej, także w formach popularnych
	Organizacja pracy	Posługiwanie się językiem obcym	P6S_UO	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7S_UO	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	P8S_UO	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w stopniu umożliwiającym uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym
		Planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	P7S_UO	kierować pracą zespołu współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	P8S_UO	planować i realizować indywidualne i zespołowe przedsięwzięcia badawcze lub twórcze, także w środowisku międzynarodowym
	Uczenie się	Planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób	P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	P8S_UU	samodzielnie planować i działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (K)	JEST GOTÓW DO:		JEST GOTÓW DO:		JEST GOTÓW DO:		JEST GOTÓW DO:	
	Oceny	Krytyczne podejście	P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P8S_KK	krytycznej oceny dorobku w ramach danej dyscypliny naukowej lub artystycznej krytycznej oceny własnego wkładu w rozwój danej dyscypliny naukowej lub artystycznej uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
	Odpowiedzialność	Wypełnianie zobowiązań społecznych	P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	P8S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych badaczy i twórców
		Działanie na rzecz interesu publicznego	P6S_KO	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7S_KO	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P8S_KO	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
	Rola zawodowa	Niezależność i rozwój etosu	P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: • przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych • dbałości o dorobek i tradycje zawodu	P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: • rozwijania dorobku zawodu • podtrzymywania etosu zawodu • przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P8S_KR	podtrzymywania i rozwijania etosu środowisk badawczych i twórczych, w tym: • prowadzenia działalności naukowej w sposób niezależny • respektowania zasady publicznej własności wyników działalności naukowej, z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej

Efekty uczenia się – programy studiów

- Efekty uczenia się określone w PRK zostają przeniesione i uszczegółowione w ramach programów studiów

Efekty uczenia się zdefiniowane dla programu studiów odniesione do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji na poziomach 6-7 uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	P7S_WG
K_W02	zna szczegółowe pojęcia i terminologię stosowaną w archeologii i bioarcheologii	P7S_WG
K_W03	ma rozszerzoną wiedzę w zakresie opisu, analizy i interpretacji źródeł archeologicznych, zwłaszcza o charakterze biologicznym	P7S_WG
K_W04	ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia archeologii i bioarcheologii, obejmującą terminologię, teorię i metodologię	P7S_WG
K_W05	ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą prac naukowo-technicznych w trakcie terenowych badań wykopaliskowych	P7S_WG
K_W06	ma szczegółową, specjalistyczną wiedzę o wybranych społecznościach zwłaszcza z obszaru śródziemnomorskiego, obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu archeologii	P7S_WG
K_W07	ma pogłębioną wiedzę o instytucjach kultury zajmujących się dziedzictwem archeologicznym w Polsce i innych krajach Europy	P7S_WG
K_W08	ma uporządkowaną wiedzę o ewolucji i rozwoju gatunku człowieka oraz jego głównych strategiach adaptacji do różnych warunków środowiskowych	P7S_WG

- Realizacja wskazanych efektów uczenia się jest przypisana do poszczególnych przedmiotów programu studiów

Semestr: pierwszy (zimowy)

[illegible]

Efekty uczenia się - sylabusy

- Na poziomie opisu efektów uczenia się w sylabusie należy zastosować podobny zabieg – należy efekty tzw. programowe przekształcić w efekty uczenia się dostosowane do zajęć – tzw. efekty przedmiotowe
- W przypadku zajęć wskazanych w programie bezpośrednio opis w sylabusie musi zawierać odniesienia do wszystkich efektów programowych
- W przypadku zajęć należących do grupy przedmiotów fakultatywnych wskazanych w programie, wszystkie efekty uczenia się muszą być zrealizowane w obrębie całej grupy – realizacja wszystkich efektów powinna być zapewniona na poziomie zbierania oferty zajęć na dany rok akademicki

Efekty uczenia się – metody weryfikacji osiągniętych kwalifikacji

- Element, który do tej pory nie jest wystarczająco przestrzegany w praktyce zarządzania jakością kształcenia na UW jest nadzór nad metodami weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.
- W większości przypadków weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia, która powinna być podstawą zaliczenia zajęć nie wpływa na formę zaliczenia.

Sylabus przedmiotu

- Sposób zaliczenia

W polu tym należy wpisać jedynie, czy przedmiot kończy się: a) egzaminem, b) zaliczeniem na ocenę, c) zaliczeniem. Zgodnie z Regulaminem Studiów na UW zaliczeniem bez oceny kończą się następujące przedmioty: 1) seminarium dyplomowe lub inny przedmiot prowadzący do przygotowania pracy dyplomowej; 2) BHP i OWI; 3) zajęcia wychowania fizycznego. W programie wyraźnie zaznaczone jest, czy przedmiot kończy się egzaminem, czy zaliczeniem na ocenę; w zasadzie egzaminami kończą się zajęcia określone w programie jako wykłady oraz łacina na II roku studiów licencjackich.

Sylabus przedmiotu

- Metody i kryteria oceniania

W tym miejscu powinny znaleźć się przyjęte zasady oceniania. Jeżeli elementem wymaganym jest obecność na zajęciach, w tym miejscu powinna znaleźć się informacja, że dopuszczenie do zaliczenia jest warunkowane obecnością na zajęciach, warto podać liczbę dopuszczalnych nieobecności (proszę sprecyzować, czy dotyczy to nieobecności nieusprawiedliwionych, czy usprawiedliwionych; nawet w przypadku usprawiedliwienia może powstać problem dopuszczenia do zaliczenia przy nieobecnościach powyżej połowy zajęć).

Metody zaliczenia powinny odzwierciedlać uzyskiwane efekty uczenia się. Jeżeli zajęcia mają przypisane efekty np. z zakresu umiejętności (np. PS6_UK: „Student jest gotów brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich”) to nie sposób zweryfikować osiągnięcia tego efektu poprzez test wyboru. Dlatego w przypadku przedmiotów o zróżnicowanych efektach uczenia się należy stosować jednocześnie różne metody zaliczenia, np. ocenę aktywności na zajęciach, przygotowanie projektu przez zespół czy aktywność poza zajęciami)

Wymagane jest przedstawienie studentom minimalnych wymagań, które pozwolą im zaliczyć zajęcia, wskazane jest również przedstawienie elementów, które pozwolą im na uzyskanie poszczególnych ocen, w tym oceny celującej

Sylabus przedmiotu

- **Metody i kryteria oceniania**
Warto przy ustalaniu kryteriów oceniania uszeregować osiągnięte przez studentów efekty w zakresie ich wagi i użyteczności
- **Warto się z tym zapoznać:**
 - Rzeczy, które chcemy, aby uczniowie usłyszeli, przeczytali, obejrżeli, napotkali, zbadali lub w inny sposób napotkali.
 - Wiedza ogólna.
- **Ważne informacje i czynności**
 - Ważna wiedza (fakty, koncepcje i zasady) oraz umiejętności (procesy, strategie i metody).
 - Proces uczenia studenta jest niekompletny, jeśli zajęcia zostaną ukończone bez opanowania tych podstawowych elementów
- **Nieprzemijające zrozumienie**
 - zrozumienie, które będzie podstawą zajęć.
 - Odnosi się do dużych idei, ważnego zrozumienia, które chcemy, aby studenci "zrozumieli" i zachowali po tym, jak zapomnieli o wielu szczegółach.

